Tre kvarts sekel av skatterättsligt skarpsinne

Vid årsskiftet 2025/26 fyllde Skattenytt 75 år, vilket uppmärksammas med detta jubileumsnummer. Häftet är utformat som en festskrift till tidskriften och innehåller artiklar om skilda delar av skatterätten. Flera av bidragen har ett principiellt anslag och anlägger såväl bakåt- som framåtblickande perspektiv. Med anledning av jubileet vill vi i redaktionen också redovisa några reflektioner över tidskriftens utveckling och nuvarande roll.

Tidskriften Skattenytt grundades 1951 av Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund (TOR). Bakgrunden till bildandet av TOR var att ordförandena i landets taxeringsnämnder hade ett behov av en nationell organisation för att hantera gemensamma frågor.[1] Fram till 1991 var det taxeringsnämnderna som fattade alla taxeringsbeslut. Dessa nämnder var huvudsakligen sammansatta av lekmän. TOR lämnade exempelvis remissvar på lagförslag, utbildade taxeringsfunktionärer och bevakade arvodesfrågor.

Ett centralt syfte med bildandet av TOR var att bidra till ökad likformighet och rättssäkerhet på beskattningens område. Som ett led i detta arbete grundades Skattenytt.[2] När tidskriftens första häfte utkom 1951 gjordes ett inledande principuttalande om dess inriktning och innehåll:

> Då Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund nu börjar utgiva en egen tidskrift, är syftet att därigenom verka för en rättvis och jämlik taxering och att bidraga till en i görligaste mån likformig bedömning och tillämpning i landets olika taxeringsdistrikt. Tidskriften kommer att innehålla artiklar i aktuella beskattningsfrågor samt redogörelser för lagtillämpning och lagändringar, varigenom det bör bli möjligt icke blott för ledamöter i taxerings- och prövningsnämnder utan också för de skattskyldiga att följa med de ofta förekommande lagändringarna och de utslag, som meddelas av främst regeringsrätten men även kammarrätten.[3]

1 Se närmare Vester, TOR under 50 år, Skattenytt 1991 s. 283–288.

2 Se närmare Berglöf & Melz i Skattenytt 50 år 1951–2000 s. 8–9. Som anges där samarbetade TOR tidigare med Tidskriften Taxeringsnämnden, men samarbetet avslutades efter meningsskiljaktigheter.

3 Skattenytt 1951 s. 1.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-10 04:33:23

Tidskriftens innehåll var under de första åren naturligt nog inriktat på frågor av betydelse för rättstillämpningen i taxeringsdistrikten. En stor del av artiklarna bestod av nyhetsförmedling, exempelvis referat av skatterättsliga avgöranden och beslut samt statistik och redogörelser för riksdagens arbete. För detta ändamål fanns ett antal fasta avdelningar. Regelbundet publicerades även artiklar med mer djuplodande skatterättsliga analyser.

TOR upplöstes vid årsskiftet 1987/88 till följd av ändringar i taxeringsförfarandet.[4] Samtidigt bildades stiftelsen TOR/Skattenytt och dess dotterbolag, som sedan dess har gett ut tidskriften Skattenytt. Till styrelseledamöter i stiftelsen utses forskare vid de svenska lärosäten där det bedrivs skatterättslig forskning. Genom styrelsens akademiska sammansättning kom tidskriften att få en tydligare akademisk prägel, och dess vetenskapliga profil förstärktes successivt under de följande åren.

I samband med Skattenytts 50-årsjubileum 2001 utgavs en särskild jubileumsskrift vid sidan av den ordinarie tidskriftsutgivningen. Bidragen behandlar utvecklingen inom olika delar av skatteområdet över längre tidsperioder, exempelvis Leif Muténs ”Kapitalinkomstbeskattning under 50 år” och Bertil Wennergrens ”Taxering under hundra år”. Till skillnad från Skattenytts ordinarie utgivning har jubileumsskriften hittills endast varit tillgänglig i tryckt form. I samband med 75-årsjubileet har den emellertid gjorts fritt tillgänglig i elektronisk form på www.skattenytt.se.[5] Bland bidragen finns den läsvärda artikeln ”Skattenytt 50 år”, författad av Sigvard Berglöf och Peter Melz. Författarna reflekterar där över tidskriftens ställning vid millennieskiftet och dess utveckling under de föregående decennierna:

> Vi vågar påstå att Skattenytt från första början hållit och alltjämt håller en kvalitetsmässigt hög nivå med många för den skatterättsliga doktrinen väsentliga artiklar. Samtidigt har strävan hela tiden varit att även tillhandahålla mer praktiskt och aktualitetsbetonat material samt att kontinuerligt redovisa lagstiftning, praxis, rekommendationer etc. I sistnämnda avseende har dock väsentliga förändringar skett närmast på grund av utvecklingen av andra informationskanaler, inte minst senast RSV:s hemsidor på internet. Sålunda redovisas inte detta material lika fullständigt längre i Skattenytt.[6]

4 Se Andersson, TOR:s extra förbundssammanträde, Skattenytt 1987 s. 488–489. Se även Vester a.a. s. 288.

5 Hela jubileumsboken kan laddas ner under www.skattenytt.se/innehall. Enskilda artiklar i boken kan laddas ner under www.skattenytt.se/argang/2001.

6 Berglöf & Melz i Skattenytt 50 år 1951–2000 s. 10.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-10 04:33:23

Vad har då hänt under de 25 år som gått sedan Berglöf och Melz gjorde dessa reflektioner? I hög grad har tidskriften fortsatt på den inslagna vägen. Innehållet präglas alltjämt av en blandning av akademiskt och praktiskt inriktade artiklar, och Skattenytt har därigenom behållit sin ställning som landets ledande facktidskrift på skatterättens område. När vi i den nuvarande redaktionen blickar tillbaka kan vi samtidigt konstatera vissa förändringar sedan 2001. Dessa förändringar bör dock snarare ses som uttryck för en fortsatt utveckling av tendenser som kunde skönjas redan flera decennier tidigare.

1. Inslaget av ren nyhetsförmedling har tonats ned ytterligare. Som framgår av citatet ovan hade denna utveckling påbörjats redan vid millennieskiftet. Det fanns dock fortfarande vissa fasta avdelningar som huvudsakligen ägnades åt att referera ny rättsutveckling. Exempelvis sammanfattades avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen och EU-domstolen samt Skatterättsnämndens förhandsbesked. Denna typ av referat hade fortfarande ett värde vid den tiden, men i dag har behovet av sådan nyhetsförmedling minskat väsentligt genom framväxten av digitala informationskanaler som i stort sett omedelbart aviserar nya avgöranden och andra förändringar på skatteområdet. Skattenytts roll kan och bör därför inte vara att konkurrera med dessa kanaler när det gäller snabb nyhetsförmedling. I stället har utrymme i än större utsträckning kunnat ges till kvalificerade rättsfallskommentarer och andra djupgående akademiskt och praktiskt inriktade artiklar.

2. Tidskriftens vetenskapliga profil har förstärkts. Redan under 2000-talet förekom peer review-granskning av vissa artiklar i tidskriften. Under en period gavs därefter en särskild akademisk årsskrift ut, med längre vetenskapligt inriktade artiklar. Även dessa artiklar genomgick anonym granskning. Sedan några år tillbaka publiceras sådana artiklar i stället inom ramen för den löpande utgivningen. Samtidigt har kriterierna för den vetenskapliga granskningen strukturerats upp och skärpts. Som en följd av detta är Skattenytt vetenskapligt rankad i den så kallade norska listan. Vår uppfattning är att granskningsförfarandet håller en hög och jämn kvalitet, vilket inte vore möjligt utan de vetenskapliga granskarna som tar sig an sina uppdrag med stor noggrannhet.

3. Digitaliseringen av tidskriften har fortsatt. Strax efter millennieskiftet började Skattenytt publiceras digitalt. Under lång tid skedde publiceringen omväxlande hos FAR och Karnov (numera JUNO), för att därefter ske parallellt i båda databaserna. Sedan ett par år tillbaka publiceras

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-10 04:33:23

Skattenytt även på www.skattenytt.se, där det också går att teckna en digital prenumeration direkt hos tidskriften. Samtliga äldre årgångar fram till och med 1989 är dessutom fritt tillgängliga i digital form. Detta uppmärksammades av Mats Tjernberg i en mycket läsvärd artikel 2025.[7] Digitaliseringen har också inneburit att det numera är möjligt att söka efter nyckelord i Skattenytts samlade historiska utgivning. Vår bedömning är att Skattenytts digitala utveckling kommer att fortsätta och att mycket återstår att göra.

Vi hoppas att ni finner jubileumsnumret intressant och ser fram emot att tillsammans föra Skattenytt vidare mot 100-årsjubileet.

Skattenytts redaktion

Martin Berglund, Patrik Emblad & Alexandra Johansson

7 Tjernberg, En skatterättslig tidsresa – Skattenytt 1951–1989, Skattenytt 2025 s. 619–628.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-10 04:33:23